

Rok 1931

Vstupem do nového roku se zdá, že pro všechny stavy tento rok bude kritický. Dělnictvo, hlavně však košíkářský průmysl, úplně zastavil práci skrz nemožný vývoz do ciziny, dělníci košíkářští byly propuštěni, následkem toho se hlásí o práci a nemají ji, okresní úřad podporuje tuto nezaměstnanost podporou peněžní, v případě lístky t. zv. stravenkami, mléčenkami, což též využili dělníci různých kategorií.

Zemědělci i živnostníci se naopak daně zvyšují, práce i produkty zemědělské v ceně poměrně dosti klesly, následek toho jest zadluženost a s tím spojené nepříjemnosti.

Zima byla dosti mírná bez sněhu takřka. V březnu velké deště a u řek povodně. Žně suché, obilí se svezlo v pořádku, též i podzimní práce brzy skončeny.

Obilí, píce velmi málo, též i slámy, což nutilo k prodeji dobytka, i přes to však ale se sláma, seno a různé krmivo muselo dokupovati.

Lejsal Jakub rolník dal svým nákladem položiti dlažbu v kaply sv. Anny.

Dne 27. září konány obecní volby a jednotlivé strany obdrželi:

Strana republikán.	118 hlasů	5 mand.
Strana lidová	96 hlasů	4 mand.
Strana živnostenská	94 hlasů	4 mand.
Strana nár. social.	31 hlasů	1. mand.
Strana dělnická	30 hlasů	1 mand.

Za jednotlivé strany do obecního zastupitelstva, které čítá 15 členů byli zvoleni:

Za stranu republik. Polišínský Michal rolník č. 33, Tesař Alois rolník č. 7, Churý Jan zemědělec a krejčí, Minks Josef rolník č. 16 a Malý Frant. malorolník čís. 72.

Za stranu lidovou Lejsal Frant. rolník, Lejsal Jan rolník čís. 37, Župka Frant. rolník čís. 29 a Malý Josef malorolník čís. 78.

Za stranu živnostenskou Novotný Frant. rolník, Dolák Frant. hostinský, Jurečka Karel mistr košíkář a Jaromír Navrátil stavitel.

Za stranu nár. sociál. Šidleja Frant.

Za stranu dělnickou Vrána Vojtěch

Starostou obce zvolen Novotný Frant., náměstkem obce zvolen Tesař Alois, radníma obce zvoleni Churý Jan, Lejsal Jan a Šidleja Frant.

Dne 8. prosince zvolen obecním pokladníkem Churý Bohuslav, malorolník a košíkář.

Matrikářem obecním zvolen Churý Jan

Kronikářem obecním zvolen Tesař Alois

Členové místní osvětové komise: Frant. Lejsal a Churý Bohuslav

Členové knihovní rady: Krejčí Štěpán, Navrátil Jaromír a Jurečka Karel

Provedena nová dlažba chodníku okolo školy. Mlátičí družstvo čís. II zakoupilo novou mlátičku od firmy Vichterle-Kovařík v ceně 34 000 Kč.

Zemřeli 7.6. Foltýnová Terezie výměn. z čís. 29 nemocnice.

Rok 1932

Tento rok, že nebyla velká zima a vůbec žádný sníh předpovídal sucho a neúrodu, což se také vyplnilo.

Jaro bylo chladné a započalo se setí 30. března.

Žně započaly 14. července, právě tento den měl pohřeb Tomáš Bařa, Zlínský a světový továrník na obuv, zabít pádem letadla.

20. srpna vyloupili lupiči v noci v obecním kanceláři pokladnu Spoř. a zál. spolku a poškodili obecní pokladnu.

Založen sad asi 30 třešní na obecním pozemku „Lékořisku“ v Paníhájí.

Pořízena nová cesta spodkem pod Žlýbkama.

Členové obecní finanční komise jsou: Churý Jan, Tesař Josef, Lejsal Frant., Župka Frant., Krpec Frant., Horák Dominik a Štětina Vincenc.

Rozpočet na rok 1933 vykazuje potřebu Kč: 89 012, úhradu Kč: 51 422 a schodek Kč 37 590, uhradí se 175% přírážka k dani činžovní, uhradí se 350% přírážka k ostatním daním.

Nově jmenovaný řídící uč. Fránek Rudolf rodák z Morkovic, učil v Pornicích, nastoupil od prázdnin.

Zemřelí v obci: 8.3. Dolák Tomáš rolník čís. 12, 9.5. dítě Tesaře Leopolda, 25.5. Hýsek Štěpán košíkář, 18.6. Suchomel Jan mistr košíkář, 23.11. Suchomel Frant. svobodný zemř. Such. Jana, 2.12. Minks Jiří z větráku košíkář a dítě 5 r. st. Pátika Hynka soukromníka z č. 123.

Následkem suchého počasí pícnin velmi málo, pšenice napadeny nemocí rzí, takže zaschly.

Pšenice se urodilo	2 – 4 q po 1 míře	cena 1 q 150 Kč
Rýž se urodilo	5 – 6 q po 1 míře	cena 1 q 80 Kč
Ječmen se urodilo	5 q po 1 míře	cena 1 q 70 – 80 Kč
Oves se urodilo	5 – 6 q po 1 míře	cena 1 q 60 – 70 Kč
Řepy se urodilo	30 – 50 q po 1 míře	cena 1 q 10,50 Kč
Vepřový dob.	cena 1 kg ž.v.	6 – 8 Kč
Hovězí dob.	cena 1 kg ž.v.	2 – 4 Kč
Proutí bílé vyloupané	80 – 100 Kč za 1 q	
Z nájmu pozemku se platí z 1 míry		200 – 400 Kč

Hospodářská krize se ustavičně zvětšuje, v republice asi 700 000 lidí bez práce, daně a dávky se zvětšují, platební schopnost menší, takže zadluženost stoupá a lid reptá, jest nespokojen, samá porada jak hospodářské krizi odpomoci, avšak dosud žádná náprava se nestala, každý čeká, jak to asi dopadne.

Obecní hospodářství se velmi těžko provádí, jelikož úřady následkem neplacení daní málo posílají obci přírážek, taktéž i obecní nájmy, prodeje a různé příjmy obecní se pomalu scházejí, což má za následek velkou šetrnost a málo investic v obecním hospodářství.

Dům č.p. 75 v roce 1932, majitel Alois Kouřil

Nová úprava kroniky

V roce 1928 byl zvolen obecním kronikářem Svoboda Jan řídící učitel t.č. ve Slížanech, jelikož první kronikář Tesař Alois se své funkce vzdal ve prospěch jmenovaného, nový kronikář sepisoval si poznámky za rok 1928 – 1930, v kterémžto roce odešel na nové působiště do Chropyně a dne 25.5.1931 zemřel náhle na mrtvici, takže za tyto roky se obecní kronika nevedla, až pak v r. 1931 byl opět zvolen Tesař Alois, který za roky 1928 – 1932 kroniku napsal.

Mezi těmto roky nový kronikář si opatřil různé cenné poznatky, jak z místa, též i od různých pracovníků vlastivědných a dovoluje si proto dle těchto nových poznatků tuto památní knihu doplniti.

Usnesením obecního zastupitelstva ve Slížanech ze dne 28. února 1923 byl jsem já, Tesař Alois rolník čís. 7 ve Slížanech ustanoven kronikářem a jelikož si vedu svou rodinnou kroniku, zapsal jsem o pár roků do zadu paměti obce i též poznatky světové války, které jsem se zúčastnil.

Narodil jsem se ve Slížanech dne 2. června 1888, navštěvoval jsem obecnou školu v Morkovicích a rolnickou školu ve Vyškově. Jsem od r. 1919 členem obec. zastup., předsedou Spořitelního a záložního spolku, předsedou družstva pro chov dobytka a člen různých korporací.

Popis obce

Obec Slížany leží v příčném údolí potoka Slížanského při silnici Zdounky – Morkovice j.z. od Kroměříže vzdálena 18,19 km, od Zdounek 8,11 km.

Rozloha její měří 609 ha a to: polí 520 ha, luk 3 ha, zahrad 7 ha, pastvin 3 1/2 ha a 56 ha lesa. Ostatní půda asi 20 ha jest zastavěná plocha.

Katastr její leží ve výši 280 – 380 m nad mořem. Podnebí jest celkem mírné, poněkud více otevřené k severu.

Slížanský potok vytéká z blízkého lesa Hoštického a přetíná obec napříč asi v polovici. Ve vesnici rozšířen jest v malý rybníček, který slouží jako nádržka na vodu a pro případ neštěstí ohně, ale hlavně ke koupání dobytka.

Domovních čísel jest dnes 145. Domy jsou postaveny ve dvou řadách podél silnice, dvě křídla jsou podél protékajícího potoka, a v horním konci vesnice zvaném Kašná jest ještě jedna souběžná ulička zvaná Malá Kašná. Uprostřed obce stojí na návsi skupina 5 malých domků, obecní zvonice z roku 1827 a kamenný kříž.

Dle usnešení obec. zastupitelstva ze dne 2. prosince 1921 pojmenování nových ulic:

Hliník po zvonici „Sokolská ulice“

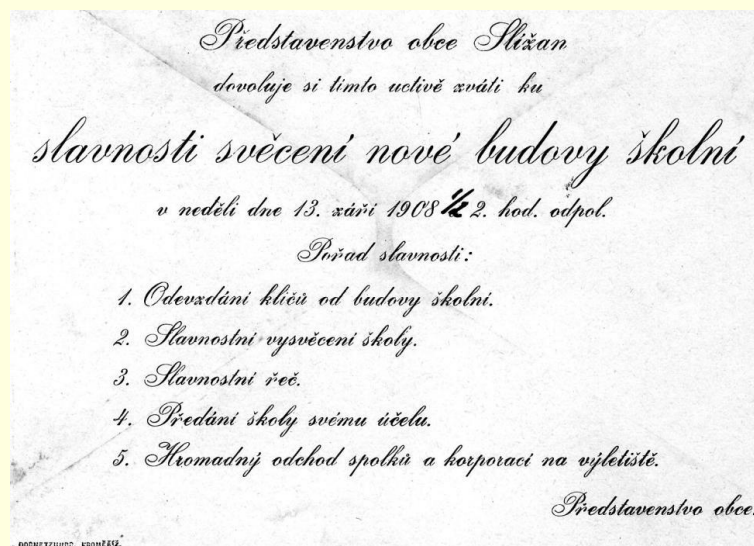
od kaple nahoru „Masarykova třída“

Ulička „Českobratrská ulice“

Kašná „Štefánikova ulice“

Vynikající budovou v obci jest škola. Postavena byla v r. 1908, do té doby chodilo se do školy v Morkovicích, jest to budova jednopatrová s 4. třídami, kabinetem a ředitelnu. Jest v ní též byt pro řídícího učitele. Škola jest dosud trojtřídní, čtvrté třídy se užívá jako obecní kanceláře, i místní záložna v ní úřaduje.

Na hřebenu při polní cestě do Zborovic stojí od roku 1848 kaple sv. Anny, za vsí k lesu památná Boží muka.

Dle posledního sčítání r. 1931 má naše obec 679 lidí, 2/3 náboženství římskokat., 1/3 náb. česl. vyznání.

Téměř všichni zaměstnávají se zemědělstvím, ač mnozí z nich, zvláště menší zemědělci, provozují i košíkářství.

Rolníků jest 37, domk. zeměděl. 25, ostatní jsou chalupníci, řemeslníci a živnostníci, ale každý z nich má více méně pozemků vlastních nebo najatých. Kromě košíkářů jsou zde řemeslníci tito: 1 řezník, 1 pekař, 4 obchodníci, 2 hostinští, 2 kováři, 1 stolář, 2 pokrývači, 4 krejčí, 2 švadleny, 1 sklenář, 1 kolář a 1 mlynář.

Veškeré občanstvo umí čísti a psát, nigramotných zde vůbec není.

Obecní knihovna byla založena v r. 1920 a má vlastních knih 105 svazků a darovaných Odborem N. J. 326 svazků a každoročním darem čestného občana Štěpána Krejčího prof. z Brna dostoupila výše přes 600 svazků dobré četby.

Obec přispívá knihovně ročně 360 Kč. O knihovnu stará se obecní rada. Knihovníkem od založení i před tím je Štěpán Krejčí rolník č. 46. Knihovna pěkně plní svůj úkol, užívá se jí pilně.

O další vzdělávání občanstva pečuje místní osvětová komise, pořádání odborných přednášek a příležitostných oslav.

Od roku 1904 jest zde spořitelni a záložní spolek, kde touto dobou předsedou jest Tesař Alois rolník a pokladníkem přes 15 r. Fránek Jan č. 119 rolník.

Od roku 1909 Odbor N. J. změnou ze Čtenářského spolku, tento odbor N. J. se rozešel v r. 1931.

Od roku 1910 „Sokol“ s 90 členy, od r. 1926 sbor dobrovolných hasičů s 26 čl. činnými a 72 čl. přispívajícími.

Jsou zde tři družstva parních mláticích strojů a družstvo pro chov dobytka.

Majetek obce tvoří pozemky a obec. dům č. 120, který slouží za byty nejchudších starých obec. příslušníků.

O chudé v obci jest dobře postaráno, zvláště o děti sirotky a chudé nemocné v nemocnicích a ústavech.

V r. 1926 provedená značná rekonstrukce silnice a přeložení její tím, že byl vybudován nový úsek od hranice slížanské přímo přes panské pozemky ke hřbitovu do Morkovic. Náklad činil asi 230 tisíc Kč, z čehož obec sama nesla náklad 140 tisíc Kč. Tím se značně Slížany přiblížili nádraží.

Už dnes stavějí se podél této silnice nové, pěkné rodinné domky v katastru obce Morkovic.

Velkou zásluhu o zbudování této silnice má tehdejší starosta Michal Polišenský a tou dobou složené obecní zastupitelstvo.

Obcí prochází silnice Uherské Hradiště – Vyškov.

Nejbližší nádraží jest nádraží místní dráhy Morkovice s připojením k Brnu, Olomouci a Kojetínu. Druhé spojení jest dráhou ze Zborovic ke Kroměříži a Hulínu.

Poštovní úřad jest v Morkovicích od r. 1852, ve Slížanech jest jen poštovní sběrna.

Autobusové spojení jest z Morkovic do Kroměříže.

Radiových přístrojů je dnes 11.

Vynikající rodáci a působitelé v obci

Lejsal František vrch. pošt. oficiál, daroval více jak 100 svazků knih Čtenářskému spolku a tak přispěl k založení řádné knihovny, mimo to pořizoval u památných stromů lávky pro odpočívání pocestných.

Krejčí Štěpán prof. na obch. škole v Brně čestný občan, daroval a rozmnožuje stále obecní knihovnu a založil obnosem Kč 10 000 škol. fond pro podporu chudých žáků.

Minks Jan ředitel reálky v Kroměříži přispíval každoročně peněžítým obnosem na podporu Čtenářského spolku, též zdarma časopisy věnoval a různé místní korporace podporoval.

Obec Slížany v historii

Obec Slížany má význačné místo v historii našeho národa, zvláště v době reformace. Vzpomíná se již v r. 1351 a s tvrzí.

Původní její jméno Slezany prozrazuje původ zdejšího obyvatelstva ze Slezska. Jméno obce se častěji měnilo a psalo se Zleschau, Cleczan, Slezan, Zlezan, Sležany, Slížany, ale vždycky zachovalo si svůj slavný kmen původního názvu.

V dobách dřívějších, kdy osady i se svým obyvatelstvem tvořily majetek vrchnosti byly Slížany vcelku samostatným majetkem vladky ze Slezan, z nichž jako první se připomíná Jeník ze Slezan v r. 1351. Rod tento vymřel vladkou Sevíkem r. 1464 a Slížany po delších sporech mezi dědici připadly r. 1499 k panství Morkovice. Změnily ještě několikrát své majitele, ba byly i z části prodány samostatným panstvím, část z nich patřila jednou do Počenic, jindy do Troubek a jinam.

Teprve r. 1583 byly trvale připojeny znovu k Morkovicím.

V době reformace byly Slížany důležitým střediskem Jednoty moravských bratří a později od r. 1540 pak sídlem hlavním. Již v r. 1526 a 1533 byly zde konány bratrské synody, na nichž byli vysvěceni čsbr. kněží. R. 1536 zemřel zde čsbr. kněz Jindra Šturm a pochován byl v Morkovicích. R. 1539 zemřel zde čsbr. kněz Pavel Choutka. R. 1549 konal zde synodu bratrský starší Mach Lionský.

24. srpna 1557 konána synoda za účasti Jana Augusty, Matěje Červenky, Jana Blahoslava a Jana Laurence a 200 starších a kněží. Na této synodě zvoleni dva biskupové čsbr. Jan Blahoslav a Jiří Israel (zvláště zvolení Jana Blahoslava biskupem čsbr. dodává obci Slížany zvláštního významu, neboť dlouho hledalo se toto místo ve Slezsku).

Na dalších synodách r. 1561 a 1562 zvoleni bratr. kněží a jáhnové. 24. února 1570 zemřel bratr Jan Benátský a r. 1590 br. Jan Aeneas, zvaný okrasa Jednoty.

R. 1609 13. ledna dostalo se sboru pozemků na gruntech Počenských, kterých br. už dříve užívali.

R. 1619 zemřel br. kněz Václav Kyjovský.

R. 1622 br. Jednota ze Slížan vyhnána a obyvatelstvo přinuceno k víře římskokatolické. Roku 1658 mluví se již o sboře jako budově pusté.

Ve Slížanech vznikl Sborník Slezanský, sepsaný od Tobiáše Podivínského. Nyní je v Milichově knihovně ve Zhořelci.

V r. 1840 byl vykopán ve Slížanech bratr. stříbrný cele pozlacený kalich i s jinými ještě starožitnostmi. Na krchůvkách vykopávají se často celé kostry lidské.

*Kostra vykopaná v čsbr. hřbitově
v r. 1928. na pozemku „Pochůvký“
ve Slížanech.*

Též jiné vykopávky v obci a blízkém okolí svědčí, že Slížany jsou osada velmi stará, proto platí dosud staré přísloví, že „Slížany stojí na zlatých sloupých“.

Před válkou 30tiletou bylo v obci 2 lány, 9 třičtvrtlánů, 12 půllánů, 7 čtvrtlánů, 2 podsedky a 1 ob. čtvrtlán bez budov.

Válkou 30letou bylo zničeno přes polovic domů. R. 1667 bylo jen 12 domů osedlých.

R. 1750 bylo 21 sedláků a 11 čtvrtláníků. Sedláci robovali od sv. Václava do sv. Jiří 3 dny týdně jedním potahem, čtvrtláníci 3 dny v týdnu pěšky, od sv. Jiří do Václava dvojnásob.

Od r. 1775 roboval sedlák od sv. Jiří do sv. Václava jedním potahem celý týden, ostatek roku jen 4 dny v týdnu, v senosečích, stavbách a žních ještě 2 osoby po celý týden; čtvrtláníci roboval od sv. Jiří do sv. Václava 1 osobou 6 dní v týdnu, ostatek roku 4 dni týdně.

Platy gruntovní dováděli se o sv. Jiří a sv. Václavu.

Podrobnější údaje o této době sepsal první řídící učitel zdejší školy p. Frant. Pastyřík v kronice školní.

Jména stará, tehdy užívaná, zachovaná dodnes. Rody přes 100 roků v obci zachovalé jsou: Burša, Malý, Gloza, Foltýn, Křepelka, Pěňčík, Krejčí, Staňa, Urban, Klech, Růžička, Slezák, Hýsek, Tesař, Zach, Jašek, Kouřil, Churý, Horák.

Na témže místě hospodaří přes 150 r. rody Malý č. 45, Pěňčík č. 35, Krejčí čís. 46 a 2, Tesař čís. 7.

Stodola k č.p. 14, postavená roku 1796, majitel František Burša

Obraz Masarykův majetek O. N. J. musel zmizeti před rakouskými slídiči ze spolkové místnosti u Hrabalů. Byl uschován na huře pod slamou a poškozen, v r. 1918 znovu zavěšen ve spolkové místnosti a je chován jako vzácná památka na rakouské pronásledování všeho českého Masarykovského.

Z úpomínek Tesaře Josefa mistra krejčovského z čís. 11 starého písmáka, jak v r. 1893 držela chasa ostatky.

Chasa jedná muziku v ostatky za následujících podmínek: za chasu jedná Tesař Frat. a Ant. Krejčí, za muzikanty Josef Obruča kapelník Slížany. Muzikanti budou hrát 4 dni, zahrávanou a 3 dni v ostatky, dostanou za to od chasy 36 zl. a večere, k večeri guláš. Hraje 6 mužů 40 l. piva půl výhranku a v zahrávanou 32 krejcarů. Muzikanti musí hrát 2x besedu a 3x tetku podepsán Josef Obruča řídící hudby.

Držící v ostatky. Tesař Josef, Frant. Matěj Wolfgang, Zelinka Frant. a Ant., Krejčí Ant., Urban Ant., Jurečka Ant., Mariánek Ant. Fiala Jan, Mojžíš Jan, Mazánek Hynek, Horák Cyrill, Oshr Emil, Pěničik Jiří, Holásek Frant. a Kroutilík Josef. Výhranek v zahrávanou 0,60 zl., v neděli 1,02 zl., v pondělí 1,90 zl.

Vydání v ostatky:

muzikanti	36 zl.
45 l. piva	5,40 zl.
4 dni večere	4,32 zl.
cedulka	7,16 zl.
víno	1,32 zl.
kořalka	-,50 zl.
cigáři	-,66 zl.
svíčky	-,20 zl.
lůj	-,30 zl.
Celkem vydání	55 zl. 86 krej.

Při zasazování se vybralo	60 zl. 2 kr.
1/2 vyhranku	1 zl. 76 kr.
Celkem příjmů	61 zl. 78 krej.
vydání	55 zl. 86 krej.
zbytek	5 zl. 92 krej.
na mšu	2 zl.
	3 zl. 92 krej.

propito na škaredou středu